

SZABÓ R. ÁDÁM

Szappanbuborékok

■ A hirdetés a helyi lapban jelent meg. Ártatlanul megbújt az átlagos, semmitmondó állást ajánlók sorában, Zsófinak egyből fel sem tűnt, hosszúságában egyáltalán nem különbözött a többitől, a keresetlen őszintesége, egyszerűsége és a manapság ritkának mondható kínált állás miatt tárcsázta fel végül a megadott számot. „Lusta író gépirót alkalmazna egy írása begépelésére. Juttatás: 50 000 forint”, és a végén a telefonszám.

Zsófi addig sosem foglalkozott behatóan irodalommal, maga is csak egyszer próbálkozott naplót vezetni annak idején, még harmadikos korában, aztán nagyon hamar ráunt a dologra, főképp mivel gondolatban amúgy is elég gyakran reflektált saját lelki világára, idejének legnagyobb részét kisiskolás korában (és azóta is) jobbra egyedül töltötte, és nem érezte úgy, hogy szüksége lenne még le is írni gondolatait, a mondatok valahogy sosem jöttek úgy ki, ahogy szeretne volna. Ugyanígy volt a rajzolásal is, lelki szemei előtt gyakran jelentek meg izgalmas képek (legalábbis őt foglalkoztatták), néhány vonal meghúzása után azonban mindig úgy érezte, ez megközelítőleg sem hasonlít. Egyedül szappanbuborék-fújót tanult meg jól lerajzolni, annak még egyszer elsősként nekiveselkedett, lekopírozta egy reklámfotóról a formákat, a vonalakat, a buborékokon megcsillanó, pár vonallal felskiccelhető foltokat, és amikor unalmában rajzolgatott, valahogy mindig a két párhuzamos vonal, alul-felül görbék, a konténer mellett a karikás végű kis rúd, belőle pedig három karika négyzet alakú fényfoltokkal került a papírra. Néha különböző formákkal, virágokkal ki is díszítette a konténert, de ezen az egy variált képen kívül végül is kimaradt az életéből a rajz.

Mivel pedig a két kedvenc foglalatossága mindig az olvasás és a rajzolás volt, nem igazán volt ötlete egész középiskola során életének további alakításáról, sem a matek, sem az informatika vagy a fizika, biológia nem vonzotta igazán. A választás pillanatához közeledvén tanárai egyre kérdezték, hogy mi szeretne lenni, legtöbbször azt válaszolta: táncos. Az első alkalommal félig viccesen, ironikusan vágott ezzel a válasszal vissza osztályfőnökének, miután az egy hét leforgása alatt négyszer zaklatta az érdeklődő kérdéssel, és megunta azt válaszolni: még nem tudom. Az osztályfőnöke pedig, legnagyobb meglepetésére, ezt teljesen megnyugtató válasznak ítélte, és közben kissé illetlen tekintettel mérte végig a lány hosszú lábait, úgyhogy Zsófi elhatározta: ezentúl mindenkinek ez lesz a válasza. Ugyan maga sem gondolta teljesen komolyan válaszát, életében nem táncolt foglalkozásszerűen, nem járt az iskolai tánckörökbe sem, de a zenét szerette, a cigányzene ritmusosságát különösen, és onnan kezdve szobája magányában naponta egy-két órát gyakorolt.

Tizennyolc éves volt, amikor édesapja egy önhibáján kívül történt autóbalesetben meghalt, a lány ezért úgy döntött, kihagy egy évet a tizenkettedik osztály után, hogy édesanyjával maradjon. Ez volt életének legnehezebb része, háromszobás lakásukban haláli csönd volt, apja szobájában addig porosodtak a dolgok, amíg havonta egyszer Zsófi rá nem vette magát, hogy letörölje az egyébként érintetlen tárgyakat (a két szülő már évek óta nem aludt együtt, inkább kialakították maguknak saját terüket,

apja egy nagy tévét szerelt be magának, anyja egy varrógépet, és az esti vacsora után általában mindhárman saját szobájukba vonultak vissza tévézni-varrogatni-olvasni), anyját napközben alig látta, mert az a szobájába zárta magát, és egész nap eladásra szánt gyerekzoknikat varrt, azonban mégis érezte, hogy szükség van a jelenlétére, hiszen korábban kifejezetten házias, rendszerető anyját szinte lehetetlen volt rávenni arra, hogy mosogasson, netán takarítson. Zsófi nem tudta pontosan, mennyit alszik egy éjszaka, de ezt, illetve az étkezések idejét leszámítva egész álló nap megszállottan termelte a zoknikat. Önmagában ezzel nem is volt baja Zsófinak, pár, könyvtárból kölcsönzött pszichológiai szakkönyvben utánaolvasott a gyászolás különböző eseteinek, és a „kényszeres zoknivarás szinte két évtized házasság után” még a kifejezetten elviselhető kategóriába tartozott. A lány akkor kezdett el aggódni, amikor fél év után anyja zoknitermelése egyáltalán nem látszott csökkenni, nem takarított, továbbra sem vásárolt be, Zsófi járt el havonta egyszer a bankba, hogy az apja után maradt életbiztosítási összegből az arra a hónapra szükséges részletet kivegye, majd elsétált a közeli Tescóba, és megvette a szükséges árut. Vasárnaponként az alapdolgok mellett vásárolt egy csokis-vaníliás dobozos fagyit is, ezt pedig három nap alatt elfogyasztotta, de ezt leszámítva szinte sosem költött arra, amire nem volt igazán szükség. A tánc iránti lelkesedése eközben teljesen alábbhagyott, a zenét sem akarta túl hangosan engedni, nehogy megzavarja gyászában anyját.

Abban mondjuk apja haláláig sosem volt biztos, hogy szülei különösebben szerették volna egymást, nem emlékezett igazán boldog periódusra, kirándulni is csak egyszer mentek el, miután anyjának négyese volt a lottón, és az egyben nagyon számító összegből átruccantak a horvát tengerpartra, ahol Zsófi sokat úszott, és életében először leburnult (fehér bőrével nem volt könnyű nem megégni), apja sörözött és tévét nézett a helyi kocsmá teraszán (bár egy szót nem értett a műsorokból), anyja pedig három remekbe szabott téli sálát kötött. Igazán sosem értette, miért vannak együtt a szülei, bár veszekedni sosem veszekedtek igazán, néha a magas gázszámlán kaptak esetleg össze, ilyenkor apja felrőta anyjának, hogy túl sokat fürdik, pedig a zuhanyzás is pont elég lenne, és akkor nem megy el annyi meleg víz, anyja pedig a napi három sör elfogyasztását nehezményezte, amihez ő maximum hetente egyszer járult hozzá eggyel. Ezt leszámítva azonban meglehetősen békés egyhangúságban teltek a család hétköznapjai, Zsófia pedig megkedvelte a magányt, és azt, hogy szülei nem igazán érdeklődnek felőle a kötelező kérdéseken kívül (Hányas lett a fizika dogá? Megcsináltad a házidat? meg ilyenek), olvasott (főképp könnyedebb, de igényes, régi szerelmesregényeket, esetenként egy-egy fantasyt), ezért nem is igazán kíváncsi volt ki a házból. Havonta egyszer eljárt a helyi klubba, cigányzene este, megivott pár pohár sört, egy sarokban meghúzódva egyedül táncolt egy órácskát, majd hazament tizenegyre.

Apjának temetésén látta először sírni édesanyját, aki néhány nap alatt ijesztően lefogyott, kiugró arccsontjain alig látható, mégis felismerhető csíkokat mart a só, kezében pedig egy addigra teljesen szétázott fotót markolt, ahogy Zsófia ki tudta venni, egy közöset apjával, amelyet addig valamiért még sosem látott a lány, s ekkor érezte először, hogy anyjának tényleg hiányzik az apja. A barna koporsónál zokogó, egy régi fotót gyűrögető nő látványa (saját gyászatól is megrendülve, szinte kívülről látta az egész helyzetet) sarkallta arra, hogy végül is a táncegyetem helyett anyja mellett maradjon. Ez a látvány volt az, ami miatt aztán a lány hónapokig szó nélkül végezte egyedül a házimunkát, a számlafizetést, és elviselte azt a magányt, ami sokkal súlyosabbnak tűnt most, apja nélkül, és Zsófi egyre kevésbé bírt megenni a két élő és egy halott által belakott, háromszobás lakásban.

Apja halálának évfordulóján aztán betelt Zsófinál a türelem pohara, egy év után először felvette kedvenc kékeszöld topját, összepakolta a holmiját a kamrába dobott,

harmincévesnek látszó utazótáskába (ezt sosem látta használat közben, Horvátországba kocsival mentek, és jórészt abba is pakoltak), kivette a megmaradt pénz felét, nagyjából kétmillió forintot, anyjának pedig beszólt a szobába másnap reggel nyolckor, hogy ő most egy ideig elutazik. Válasz nem érkezett, csak a varrógép kattogott tovább két másodpercnyi szünet után, úgyhogy Zsófi megfogta az ütött-kopott utazótáskát, becsukta az ajtót maga mögött, majd kiment az állomásra, és felült a pesti gyorsra.

A vonaton vette észre, hogy a táska egyik oldalzsebében, ahová ő nem pakolt semmit, valami kartonszerű keménység van, amikor pedig kissé ügyetlenül kinyitotta a csomagtartóra már felpakolt táskát, a fejére hullott egy tucat fekete-fehér fotó. Anyja és apja volt mindeniken, az egyik fotó hátára ceruzával felírt szöveg szerint 1978-ban, a francia tengerparton. Zsófi a szüleit sosem látta olyan boldognak és mosolygósnak, mint ezeken a képeken, de amitől igazán megdöbben, hogy anyja három-négy hónapos terhesnek látszott az egyik egész alakos felvételen, Zsófi születése előtt hét évvel.

Hosszú percekig tartotta a kezében a képet, és rezzenéstelen arccal bámult maga elé, és csak húsz perccel a képek megtalálása után, a kalauz elhaladta után tört ki belőle a sírás. Maga sem tudta pontosan megfogalmazni, hogy miért is sír, a sokévnnyi hallgatás, a váratlanul felbukkanó gyász apja hiánya vagy édesanyja magánya miatt, de sem megmocanni, sem a zokogást abbahagyni nem volt képes, amíg a vonat be nem futott a Keletibe. Ekkor összeszedte magát, a fotókat visszatette az utazótáska zsebébe, leszállt a vonatról, és másnap beiratkozott a pszichológia szakra.

Zsófi egy hétig maradt Pesten, egy, a Keletihez közel eső olcsó hotelben bérelt szobát, napközben az utcákon sétálgatott, járta az antikváriumokat, kávézóknak vagy a Duna-parton olvasott. Húsz kötettel bővítette könyvtárát, ennél többet nem is akart még venni, így is alig fért el a négy szakkönyv, a tizenegy regény, három novelláskötet és a két nyelvkönyv az utazótáskájában. Anyjával három nap után beszélt először, amikor az ijedten hívta fel, hogy hová tűnt el, Zsófi néhány szóban számolt be neki arról, hogy beiratkozott, marad még néhány napot Pesten, aztán hazalátogat egy hétre, hogy az egyetem megkezdése előtt még találkozzon anyjával. A fotókról nem tett említést. A négy szakkönyvet kiolvasta a városi sétái során, az első regényt csak a hazafelé tartó vonaton vette a kezébe, és némiképp megkönnyebbülten lapozta a könnyen olvasható, magával ragadó Cesare Pavese kisregényt, amelyben mindenki egész évben a tengeren vakációzott, borozott, és a köztük kialakult kapcsolatokra reflektált.

Amikor hazaért, megkönnyebbülten látta, hogy nem gyűlt fel egyhétnyi szemét a lakásban, a hűtőben a tej friss volt, a konyha ragyogott a tisztaságtól, s bár anyja még vagy húsz percig nem vette észre lánya hazaérkezését a csukott ajtó mögötti varrógép kattogásától, több mint egy év után először Zsófi őszintén elmosolyodott.